

KÖZGAZDASÁGI UJSÁG

„Édes honunkban sokaknak alig van módjuk ismeretvágyukat, egy vagy másképp kielégíteni“

Száz éves az Országos Iparegyesület

Száz évvel ezelőtt, ugyancsak november havában alapította meg *Kossuth* Lajos híveivel az Országos Iparegyesület. E nevezetes évfordulót az egyesület a mai rendkívüli időeknek megfelelően igen szerény keretek között ünnepli meg. Csak annyi történt, hogy igazgatósági ülést hívtak össze, amelyen *Kenéz Béla*, az egyesület elnöke visszapillantást vetett az egyesület nagy múltjára.

Ez a centenáriumi, amely összeforrott az ország egész iparosodásának fejlődésével és történelmével, mégis megérdemli, hogy e nagy évforduló mellett ne menjünk el észrevétlenül és felidézzük e nagymultu egyesület alapításának körülményeit...

Az Országos Iparegyesület, amely fennállása óta a liberális eszmének volt hirdetője, emlékgyűjteményében számos ereklyét őriz a nemzet nagyjaitól. Ebben a gyűjteményben látható *Kossuth* Lajos magyar- és németnyelvű kezeirása. Egyik legbecsesebb darabja azonban ennek az emlékgyűjteménynek *Jókay Mór* belépési nyilatkozata, amelyen a legnagyobb magyar meseköltő nevét még ipszilonnal írta.

Az egyesület alapításának célját az alapítási tervezet jelölte meg a következőképpen: „Az Iparegyesület célja, hasznos ismereteket terjesztetni, a nép minden osztályában, melyeknek nincs módja ismeretvágyát egy, vagy másképp kielégíteni. Különös célja pedig, a műiparos néposztályt hasznos ismeretekben részesíteni“.

Az egyesület a politikát mindig távol tartotta magától és csakis arra törekedett, hogy az ipar fontosságát és jelentőségét minél szélesebb rétegek előtt kidomborítsa. Ezt maga *Kossuth* Lajos szögezte le egyik nevezetes nyilatkozatában, többek között a következőket mondván: „Az iparegyesület minden politikai színezet és cél nélkül alapítottam, nem is volt abban soha politikáról szó, de nem tagadhatom mégsem, hogy az 1848-iki év virományaiban nagy része volt az egyesületnek is, mert az a polgár, az az egyszerű iparos, aki a *Batthyány* és *Teleki* grófokkal ült egy asztal mellett s ezekkel társalgott, vitatkozott: azokra az ezekkel való érintkezés nem volt hatás nélkül...“

Az egyesület első aláírási ívét *Luka Sándor* ideiglenes elnök, *Kossuth* Lajos választmányi tag és *Vajda Péter* titoknok írták alá. Ez az aláírási ív a következő fejszöveget tartalmazza: „Alólírtak, tapasztalván azt, mikép édes honunkban sokaknak alig van módjuk ismeretvágyukat, egy vagy másképp kielégíteni, különösen pedig a műiparos néposztály tekintetben egészen elhanyagoltan, a külfölddel sem erkölcsileg, sem műiparilag a versenypályára kilépni nem képes, egyesültünk avégre, hogy hasznos ismereteket terjesszünk a nép mindazon osztályában, amelynek nincs módja ismeretvágyát egy vagy másképp kielégíteni, különösen pedig a műiparos néposztályt hasznos ismeretekben részesíteni, népszerű nyelven írt tanulságos és a gyakorlati élet szükségének megfelelő munkák kiadása s az ipar és kézművek haladását tárgyzó minden egyéb módok által. Kit velünk rokonérzet lelkesít, írja be nevét az alábbirt rovatok valamelyikébe, miáltal kötelezندی magát az aláírt s megajánlott mennyiséget az egyesület pénztárába befizetni és pedig vagy aláírása évétől számítandó hat éven át évenként 2 p frtot (miálttal rendes taggá válik), vagy e 2 p frt-nak öttől százzal számított tőkét egyszer mindenkorra 40 p. frt-tal (miálttal örökös taggá leendő) vagy ennél többet tétvése szerint (és ezzel alapítóvá lesz) vagy végezetül szabad akarata szerint apróbb adakozást. Költ. Pesten a Választmány 1841. Tavasz hó 18-án tartott üléséből.“

Az egyesület nemes hagyományait ma is féltve őrzi. Szorgalmas és csakis magasabb érdekektől vezetett munka folyik falai között a legnagyobb csendben, majdnem észrevétlenül. Ez a fáradhatatlan munka

illik legjobban az egyesület e nagy múltjához...

*

November 13-án, megalakulási napjának, százéves fordulóján, az Országos Iparegyesület igazgatósága ünnepi igazgatósági ülést tartott, amelyet *Kenéz Béla* nyitott meg

beszédével. — Az elnöki megnyitó után *Dálnoki Kovács Jenő* ügyvezető igazgató előterjesztésére az igazgatóság elhatározta, hogy a jubileum alkalmából és az 1842. évi Első Magyar Iparmű Kiállítás századéves fordulóján, 1942. kora ősztén, Országos Ipar-kiállítást rendez, amely számot ad a magyar ipar egyetemének százéves fejlődéséről. E kiállítás keretében rendezi meg az esedékes Aranykoszorus Mesterversenyt. A védnökséget *József kir. herceg* tábornaggyal, az egyesület védnökével együtt az elnökség felajánlotta *Varga József* iparügyi miniszternek, aki ezt a tisztelet elfogadta. Az igazgatóság elhatározta továbbá, hogy az egyesület jubiláris közgyűlését a jövő év tavaszán fogja ünnepélyes ke-
retek között megtartani.